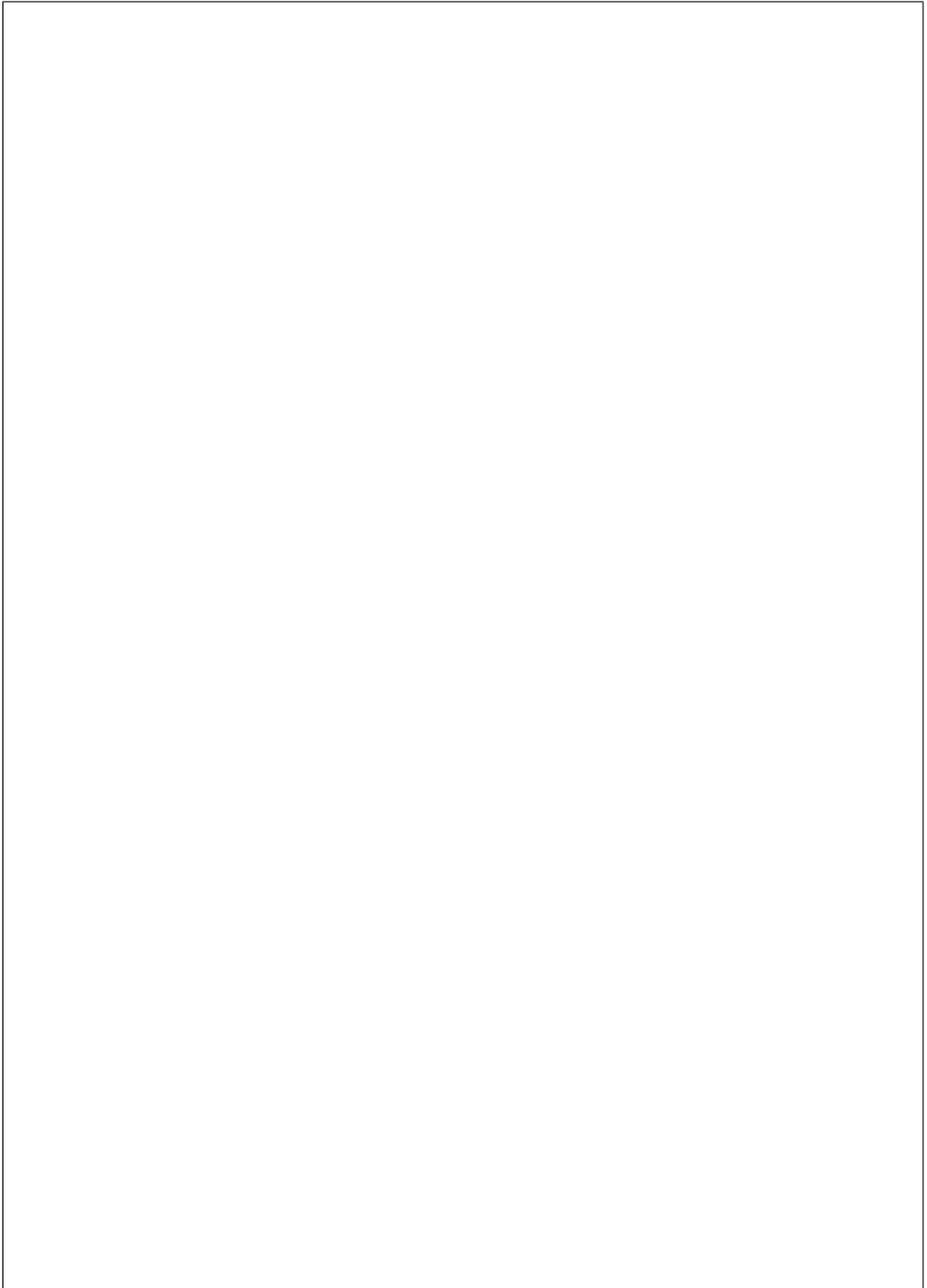


Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/211188,Jaroslaw-Wasilewski-Glowa-do-gory-nie-bojcie-sie-ja-nie-wroce-wy-wrocicie-i-Pols.html>
28.02.2026, 02:42



Jarosław Wasilewski: „Głowa do góry, nie bójcie się, ja nie wrócę, wy wróćcie i Polska będzie”. Ofiara życia ks. Stanisława Maciątki

Mieszkańcy gminy Wiżajny, znajdującej się obecnie przy trójstyku granic Polski, Litwy i Rosji, doświadczyli w czasie II wojny światowej szczególnie ciężkich warunków okupacji niemieckiej. Wraz z pozostałymi gminami Suwalszczyzny zostali włączeni do III Rzeszy i poddani brutalnym represjom.

27.06

[Kościół Zbrodnie niemieckie](#)

Pierwszą ofiarą Niemców byli Żydzi – już kilka tygodni po zajęciu tych ziem, w październiku 1939 r., Niemcy wygnali ich z domów i przepędzili na stronę niepodległej jeszcze Litwy. Chwilowo byli tam bezpieczni, ale po niespełna dwóch latach, gdy III Rzesza zaatakowała Związek Sowiecki, a niemieccy żołnierze zajęli Litwę, oni również zostali zamordowani. Polacy, w myśl niemieckich planów, na razie mieli pracować na rzecz nowych panów, a z czasem i oni powinni „zniknąć”.

Proboszcz parafii w Wiżajnach

Jedną z osób, które w nowej rzeczywistości nie uległy zwątpieniu, był proboszcz parafii rzymskokatolickiej ks. Stanisław Piotr Maciątek. Z wielu powodów była to postać nietuzinkowa – zanim trafił do Wiżajn był wcześniej jezuitą (wystąpił z zakonu trzy lata po święceniach kapłańskich), spowiednikiem bł. Anieli Salawy w Krakowie oraz autorem książek o tematyce religijnej. Treść jednej z nich – *Na Sobór Watykański* – spowodowała nałożenie na niego kary rocznej suspensy.

Był człowiekiem o szerokich horyzontach, otwartym umyśle i szczerze zatroskanym o losy Polski, czego wyrazem była nie tylko twórczość literacka i treść kazań, ale także aktywnie szerzona wśród kolegów-kapłanów inicjatywa cyklicznych mszy za ojczyznę. Te cechy oraz wierność wartościom zostały poddane próbie, gdy rozpoczęła się niemiecka okupacja.

Począwszy od 17 września 1939 r., tj. od wycofania się z Wiżajn żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza, nie było żadnego oficjalnego ośrodka władzy, gdyż administracja cywilna przestała funkcjonować, a wojska niemieckie nie przejawiały chęci zajęcia opuszczonego terytorium. Sowieci, którzy pojawili się 24 września i pozostali do 4 października, zajęci byli rabowaniem i nie przejęli odpowiedzialności za okupowany obszar. Wobec powyższego, chcąc zapewnić porządek i bezpieczeństwo mieszkańców, ks. Stanisław Maciątek 19 września 1939 r. powołał Komitet Straży Obywatelskiej z siedzibą na plebanii. Jednym z pierwszych zadań Komitetu stało się przeprowadzenie zbiórki na potrzeby tzw. rezerwistek, czyli kobiet, których mężowie zostali powołani pod broń i walczyli na froncie.

►[Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

